XXVI. évfolyam. Veszprém, 1918. május 5. 18. szám.

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanitóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendő

A nőkérdés.

A világháboru nyomán felmerült nagy átalakulási folyamatban minden törekvés — legyen bár helyes, vagy helytelen — arra törekszik, hogy meghallgattassa magát. S ha nem is azzal a tudattal lép a küzdőtérre, hogy győzelmet arat, legalább az a célja, hogy az érdeklődést biztositsa magának s igy némiképen előbbrevigye törekvése szekerét. Manapság minden eszmének akad szószólója. Természetes tehát, hogy a fontosabb társadalmi kérdéseknek sok is. Ilyen kérdés a nők társadalmi érvényesülésének kérdése. Hozzászól e kérdéshez boldog, boldogtalan, beszél róla hozzáértő és analfabéta. Soha ennyi a kérdéshez nem is konyitó cikket nem olvastunk, mint épen a nőkérdésről s talán ez is egyik oka, hogy a társadalom mélyebb rétegeiben nem tud érdeklődésre találni. A sok csacska s semmitmondó, pláne komikus irás és beszéd csak ártalmára van annak a komoly törekvésnek, mely a kérdés megoldásán iparkodik.

A kérdés tagadhatatlanul komoly és megoldásra vár. Illetékes helyen, ugy tudjuk, komolyan foglalkoznak is vele s amennyiben a társadalmi rend átujulása megköveteli meg is lesz oldva a kérdés. Persze nem abban a tempóban s nem is olyan módon, mint a törekvés szélsőségekben deklamáló szószólói gondolják és követelik.

A nő „a munkás emberi társadalom tökéletes és egyenjogu tagja" soh'sem lesz s nem is lehet. Hasznosan működő tagja igen, sőt kivánatos is, hogy az legyen; az előbbi elérésétől azonban elüti lényének ugy fizikai, mint pszichologiai különbözősége a férfitól. Hiába! a világrendje ugy van alkotva, hogy a vezetés a férfié legyen. A nőnek élethivatása más természetü s mikor egyenjogusságról beszélünk, természetszerüleg érezzük, hogy az az egyenjogusság mindig annak az élethivatásnak teljességéből tör le egy darabot s a jog, mellyel a nőnek többet adtunk a társadalomban, ár gyanánt valamint mindig megkövetel arról a másik oldalról. Igy volt ez eddig is. Valahányszor a nő valamiképen kiemeltetett régi társadalmi állapotából, mindannyiszor vesztett is az ideális s a Teremtő által alkotott lélek abból a nimbuszból, mely körülövezte. Természessen ez nem volt hiba s mostanság is a nőemencipáció árán elvesztendő sok előjog sem esik az igazság rovására. De a végletekig menni nem szabad. Meg kell állapitani azokat a határokat, ameddig le lehet szedni a nőről azokat a sallangokat s csecsebecséket, melyeket egy romantikus világnézet ráaggatott s melyek a XX-ik század reálizmusának világánál már fölöslegesnek látszanak; de nem szabad tulságosan lefosztani s különösképen megfosztani ama diszektől, melyek a teremtés révén illetik és az Isten gondolatának kifejezői. Nem szabad feledniünk, hogy az emberi élet feltétele nemcsak a kenyér, hanem az ideál is és mikor a társadalom a nőben csupán a társadalmi munkaerőt látja és beakarja fogni a munkába épp ugy, mint a férfit, akkor hamis életfelfogásnak szolgál.

Azt mondhatná valaki, hiszen nem is ez a cél, hanem csak ajtót akarunk nyitani a nő érvényesülésének és nem akarjuk kizárni azon munkából, melyre tehetségei képesitik s a megélhetés gondját sokszor rákényszeritik. Ilyképen helyes a törekvés és méltányos is. Adjunk megélhetési módot a nőnek s használjuk fel munkaerejét, ha vállalkozik erre. De hisz ez eddig is megvolt és ha kissé tágabbra szabjuk az érvényesülés ajtaját, akkor elég van téve az igazságosságnak és semmi szükség a teljes egyenjoguságra. És én nem tudok igazságtalanságot látni abban, ha a nőnek azonos és olyan mérvü munkája nem biztositja számára azon jogokat, melyeket ugyanaz a munka a férfinak biztosit. Nem pedig azért, mert a nő kárpótolva van már ezen jogmegszoritásért épen az ő nőiességének kijáró előjogok által.

Nem szólok most arról, hogy a nőnek természeténél fogva egy bizonyos plusza van a férfival szemben, a társadalmi érintkezést illetőleg s tessék csak megnézni egy hivatalt, hol férfiak és nők vegyesen egyazon munkakörben dolgoznak, nem nem megkivánják-e — és joggal —, hogy velük szemben a jobb bánásmód mértéke ne csak a tehetség és munkabirás szerint szabassék meg, hanem tekintet legyen női voltukra is.

De kárpótolva van a nő reális előjogok által is. Minden női alkalmazott fentartja magának a jogot, hogy természetszerü hivatását gyakorolhassa más szóval férjhez mehet, amikor tetszik. Ugyanekkor tehát, midőn ezt a jogot fentartotta magának, egyidejüleg ragaszkodik ama jogához is, hogy a férfi az ő és családjának életszükségleteiről gondoskodjék, pedig a család ép oly mértékben az övé, mint a férfié. Tehát általánosságban a társadalom női osztályának mindenkor egy érvényesithető és leszámitolható váltókövetelés van a kezében a férfival szemben. Vagy vegyünk konkrét esetet. Egy tanitónőnek az iskolafentartó állam nem adja ugyanazt a dijazást, mint az azonos munkát végző férfitanitónak. De igazságtalaság ez? Nem. Mert a föntebb emlitett váltókövetelés neki is fennáll, sőt ha férjhez ment s hivatalában maradt, a törvény kiváltságokat biztosit számára az anyaság jogának alapján, melyek a férfinak nem adattak.

Hogy véletlenül vannak oly nők, kik ezt a váltótartozást érvényesiteni nem tudják — készakarva irom nem tudják, mert kik nem ohajtják és ipso nincs követelni valójuk s a kérdésen kivül esnek — ez nem változtathat az általános megállapitáson, mert hisz a férfiak között is hány és hány van, ki nem tudja érvényesiteni az élettel szemben fennálló jogait. Az egyéni szerencsétlenségek okai és rugói a Mindenható gondolatában vannak letéve s mikor általános jogok és kötelezettségekről van szó, az egyedeknek soha kétségbe nem vont, bár valójában nem érvényesült követelései és jogai visszafelére nem befolyásolhatják a jogok elosztásának mikéntjét.

Neked irtam.

Csak egyszer hivnál! — Ott teremnék nálad,
Halk öleléssel fognám be szemed
És csöndesen megcsókolnám a vállad.

Nem kérek szókat. — Csak nyisd ki ablakod,
Hajtsd le fejed a muskádlik fölé,
Ahogy reggel a fecskét hallgatod.

Vagy ülj oda a néma zongorához
S készülj a szótlan billentyük sorain
Egy tétovás, halk melódiához.

Menj a konyhába, tégy a déli tüzre
S gondold, hogy talán most megyek messze
A sorsom nehéz ostorától üzve.

Vagy ozsonnánál nézd a lágy tejet,
Morzsolgasd szét a szép, puha kalácsot
S kedvetlen csöndben hagyd ott a helyed.

És vedd elő a verseskönyvemet
S addig keress a bus sorok között,
Amig a könnyek el nem öntenek.

Aztán csak nézd, csak nézd a méla estét
S pihenj le szépen, ha a csönd cseppjei
Magányos szived langyosan beesték.

S mikor szemeden álom andalog,
Mosolyogj ki a párnádi közül,
Mint felhők ágyán kisded angyalok.

S mig fehér kebled szűzen takarod,
Egy megbocsátó, hivó mozdulattal
Édes gyermekként tárd ki a karod . . .

S jövök mesélni, hogyha akarod.

Finta Sándor.

Balaton szeretlek . . .

Szeretlek, oh szeretlek téged,
Te nagy édes gyönyörüséged'.
Árnyát fenyvesnek és ligetnek
Szeretem. Balaton szeretlek.

Amerre jár, amerre vágyott,
Amerre gondolatja szállott,
Partjain hullámos vizednek,
Szeretem. Balaton szeretlek.

Estéid suttogó fuvalmát,
Kebled feldagadó hatalmát,
Meséjét titkos énekednek
Szeretem. Balaton szeretlek.

S mindent, miben gyönyörét lelte
Rám-rám gondoló kedves lelke
Benned, körötted és feletted
Szeretem! . . örökre szeretlek.

Valamiképen nincs okom jogsérelemről panaszkodni, ha képviselőválasztásra indulván, utközben eltörött a kocsim kereke s miatta nem érvényesithettem szavazati jogomat s nincs jogom követelni, hogy az általános rendelkezést, hasonló módon a jövőben velem együtt többekkel is megtörténhető balesetek figyelembe vételével módositják s esetleg nem érvényesithető jogunk kárptólása gyanánt előre reális jogokkal s kedvezményekkel ruházzanak fel.

A mai nőnevelés tehát, melynek főiránya az az anyai hivatásra nevelés és mellette a kenyérkereseti pályához szükséges alap megszerzése, gyökeres reforma nem szorul. Amennyiben reformra van szükség, ez csupán pedagogiai kérdés, de semmiképen sem az, mely ma a legelső és legfontosabbnak lenne nevezhető. —*ss.*

HIVATALOS RÉSZ.

Halálozás. *Mórocz* Antal nyug. lovászpatonai lelkész f. é. április hó 28-án életének 83-ik, áldozárságának 59-ik évében elhunyt. R. i. p.

Plébánia betöltése. A szentgyörgyvári plébánia javadalmat a kegyurak szabályszerü bemutatólevele alapján *Supka* Márton barcsi káplán nyerte el.

Dispositio. *Koncz* János a szentgyörgyvári plébánia ideiglenes vezetésétől felmentetvén, — káplani minőségben Barcsra küldetett.

Tanitói kinevezések. Kántortanitónak kineveztettek: *Borteleki* Elek Somogyaracsra, *Szalay* Erzsébet Balatonarácsra; *Hőgye* Margit áll. tanitónő pedig az oroszi róm. kath. iskolához szolgálattételre rendeltetett.

Pályázat. A *sümegcsehii* plébániába kebelezett Sümegprága (Zala m. u. p. Sümeg) községben a kántortanitói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: községtől tandij 117·60 K, püspökuradalmi pénztárból 18·90 kor., alapitványokból 88·40 K, a Ferencz József-alapitványból 47·50 K. stóla 10 K, Für Márton alapból 5·88 K, temetőfű használata 20 K, 5 pint bor váltsága a községtől 3 K, ostyasütésért a községtől 2 K, 10 akó bor váltsága a községtől 84 K, 9 kat. hold szántóföld és 1 kat. hold rét 540 K, legelőjövedelem értéke 30 K, 120 pár után ¼ p. mérő rozs, 20 méter hasábfa a község által felvágatva és házhozszállitva. Szolgálmányok 6 hold szántása, rétlekaszálása, behordása szénának. Két szobából, konyhából, gazdasági melléképületekből álló lakás 300 □-öl házikerttel. A tankötelesek száma 100. A tannyelv magyar. A pályázat határnapja, melyre személyes megjelenés kivántatik *május 23.* A megválasztott köteles a Gondviselés intézetbe belépni. A kérvények *Szanyi* Ferenc plébánoshoz *Sümegcsehibe* u. p. Sümeg intézendők.

A keresztény sajtómozgalom.

Nagyot változott a keresztény Magyarország frontmögötti háborus képe három hónap alatt. A változás szinte álomszerü. A Központi Sajtóvállalat Részvénytársaság méreteiben eddig nálunk ismeretlen nagyságu sajtómozgalma fényes diadalt aratott. A hir örvendetesen megdöbbent bennünket. Számokról, sulyos milliókról van szó s az utolsó betüig hitelt adhatunk neki. Most igazán nem bombasztozunk, nem beszélünk a marsbeliek nyelvén. A teljes valóságot szögezzük le a keresztény Magyarország tüntető mozdulásával. A diadalmas ut első megállójánál hálát adunk a Mindenhatónak, hogy a keresztény öntudat felébredését és tettre készségét megértettük. E kötelességünk teljesitésének végeztével ujból beleállunk a munkába. Ugyanazzal a lelkesedéssel mint január 15-ikén, amikor az első betü megjelent a hatalmas keresztény sajtómozgalomról. Ugy folytatjuk tovább, mintha csak most kezdenőnk meg, mert tudjuk azt, hogy ha sajtódiadalunk első eredményét még milliósabbá tesszük, annál inkább fényesebb lesz az a siker, amelynek kiküzdéséért a megpróbáltatások negyedik esztendejében a keresztények apraja-nagyja, szegénye-gazdagja, a katholikusok megértő protestánsokkal szoros baráti kezet fogva minden lehetségüket és erejüket latbavetették.

A sok háborus győzelmek táviratai után ma szerkesztőségünknek a keresztény sajtó első győzelméről jött a távirat. A rideg táviratos kopogtatott betük egy uj világnak hajnalhasadását jelentik ennek a minden tekintetben leszorult keresztény társadalomnak. Azt olvastuk ki a pár sor irásból, hogy a kétkedőknek, kishitüeknek nincs igazuk. Megcáfolta őket ez a *nyolc millió korona*, amelyet a Közp. Sajtóvállalat R-t. keresztény sajtómozgalma három hónap alatt eredményezett. A rajongóknak, a bizakodóknak, az erős hitüeknek lett igazuk, akiket nem lehetett eltántoritani attól a meggyőződéstől, hogy a keresztény társadalom letargikus betegségére csak meg kell találni az orvosságot s akkor az olyan friss izomzattal kel fel kerevetéről, amelynek láttára kiposan megdöbbennek az ellenfelek. Büszkék vagyunk rá, hogy mi is, ebben a nagy ügyben hűséges napszámosként szolgáló szerkesztőség is mindenkor a bizakodók táborába tartoztunk s régi vágyunk volt ez a diadalmas sajtómozgalom.

Nyolc millió tehát már várja a nagy keresztény sajtót, hogy egészségesen táplálhassa, erősithesse, nagyra nevelhesse. De nem nyolc millió kell erre a célra. Sokkal több. Az ország minden vidékéről nyomatékosan hangsulyozták, hogy a részvényjegyzés idejét nem szabad lezárni, mert még több milliós jegyzés várható, még sok tizezer ember tagja akar lenni ennek a kolosszális sajtórészvénytársaságnak. A kérelem teljesittetett. Tekintettel arra, hogy eddig öt millió korona tuljegyzés van, a legközelebb megtartandó közgyülésen fel kell emelni a tőkét, a részvényjegyzés a tőkeemeléssel október 15-ig folytatódni fog.

Meg van az alkalom, hogy azok is csatlakozzanak a hatalmas keresztény sajtómozgalomhoz, akik még eddig nem vettek részt benne. A tőkeemelés munkája tovább folyik.

Olvasóközönségünk figyelmét e tőkeemeléssel kapcsolatban ujból különösen felhívjuk e sajtómozgalomra. Ne feledjük azt, hogy minél nagyobb lesz a tőke, annál könnyebben és fényesebben elérjük a kitüzött célt. A helyi szervezet vezetősége s szerkesztőségünk is szivesen ad felvilágositást.

Mesedélután a szinházban.

Zsufolásig megtöltötte a veszprémi gyermeksereg csütörtökön délután a szinházat. Katonáék a 31-esek özvegy- és árvaalapja javára mesedélutánt rendeztek ugyancsak kiadós számmal. A műsor központjául *Kemény* Béla pápai városi tanácsos szereplése volt szánva, neki kellett volna mesélni, de örömmel konstatáltuk, hogy a veszprémi műkedvelők még mesélni is szebben tudnak. Hol maradt ő, mint mesélő a mi Békeffy Pannink mögött? Mesélést vártunk és felolvasást kaptunk olyan gyenge hangon, hogy alig-alig értettünk valamit. Ha betanulva előadja az egyébként ügyes, eleven stilusu meséit, talán célt ér, no de akadémiának nézni e közvetlen, szórakoztató előadást váró gyermeksereget s előtte mesepályázatszerü fárasztó fölolvasást tartani, ez megbocsáthatlan tévedés.

A főszereplő okozta csalódásért bőven kárpótolt a többi szám. A prologust mondó kis *Reviczky* Rózsika végtelenül bájos volt, őszinte taps volt a jutalma a hibátlan, szép szavalásért. A műsor ékessége a zseniális *Békeffy* Panni volt, ami eléggé nem dicsérhető primadonnánk. Egy pár verses mesét mondott el olyan előadásban, amelynél különbet a kiváló szinésznőkben gazdag főváros is alig hallhat. Lebilincselő föllépés, gazdagon szinező hanghordozás, a gondolatokat elevenen tükröző arcjáték tartotta fogva a feszült figyelemmel hallgató apróságokat.

Nagyon szép volt *Major* István főhadnagy éneke. Gitárkisérettel egy háborus műdalt adott elő kellemes hanggal, meglepő precizitással. Szivesen hallottunk volna tőle több darabot is, kár volt fukarkodnia.

A műsort három vidám film zárta be, nagy gyönyörűséget szerezve az apró hadnak, élénk tanuságául annak, hogy minden szóbeli előadásnál jobban leköti a gyermek figyelmét a képes ábrázolás, s minden meséló bácsinál jobban szórakoztatja őket a vászonra vitt bohóság.

(drg.)

A szinpártoló-egyesület gyülése.

A veszprémi Szinpártoló Egyesület dr. *Óvári* Ferenc orsz. képviselő elnöklete alatt április hó 28-án délelőtt 11 órakor tartotta közgyülését a városház tanácstermében igen szép számu egyesületi tag és vendégek jelenlétében.

Az elnöki jelentés visszatekint az egyesület 13 évi működésére, ismerteti a törekvést, mely az alakulástól a mai napig az egyesületet vezette, hogy a szinházat a város részére tudja megszerezni. Ez fényesen sikerült, mert 10 év alatt egy fél millió ajándékkal adta át a Szinházat és Koronát a városnak az egyesület. Veszprém város háláját szép szavakkal *Horváth* Béla városi főjegyző tolmácsolta. — Az 1917. évi számadás és 1918. évi költségvetés jóváhagyatott s elfogadtatott. A felmentvény a számolóknak megadták.

Dr. *Sadry* János egyesületi pénztárosnak 10 éven át lankadatlan szorgalommal kifejtett munkásságáért a közgyülés elismerését és háláját nyilvánitotta, s ezt jegyzőkönyvében megörökitette.

Az egyesület tisztikarát három évre megválasztotta a következőképen:

Elnök: dr. *Óvári* Ferenc.

Alelnökök: dr. *Kerényi* Alajos, *Szélessy* Dániel és dr. *Fritse* József.

Titkárok: dr. *Fischer* Miklós és *Porubszky* Elemér.

Ügyészek: dr. *Puskás* István és dr. *Sándorfi* Kázmér.

Pénztáros: *Geiger* Rezső.

Háznagy: dr. *Szdz* Ferenc.

A választmány női és férfi tagjai ujból megválasztattak. Az egyesület Koller Sándorné és dr. Véghely Kálmán emlékét jegyzőkönyvileg megörökitette, helyébe dr. *Benkő* Károlynét és *Csajághy* Károlyt megválasztotta.

A veszprémvárosi szinügyi bizottságba 7 tagot beválasztottak.

A tisztviselők nyomora.

A tisztviselői osztály, a magyar értelmiség gerince olyan válságba jutott, amely már nemzeti veszedelem.

A magyar értelmiség teljes lerongyolódás előtt áll. Arról nem is beszélünk, milyen a napi tápláléka. Fogalma sem lehet annak, akinek nincs alkalma közelről látni a helyzetet, hogy magas állásu, fontos funkciót betöltő urak családostul heteken át nem esznek hust. Ezért tanultak 16—20 éven át, ezért töltötték fiatalságukat könyvek mellett, férfikorukat a hivatal, az iroda, a mérőasztal, a kórház robotjában, hogy koldusabbul nyomorogjanak a koldusnál? Főzeléket csak titokban, méregdrágán csak ugy lehetett beszerezniök, hogy a nagyságos ur böröndden a kezében járt be két-három falut egy kis lencséért, borsóért. Ha van falusi jó ismerősöktől beszerzett 30—40 kiló lisztje, örökös az aggodalma, hogy mikor rekvirálja el a dicső H. T. Zsirt 20 koronáért sem kap, az aprójószágot csak a képeskönyvből, a tejet csak hiréből ismeri s még meghalni sem érdemes, mert a temetés annyiba kerül, hogy azt csak a hadseregszállitók birják ki, de azoknak meg nincs rá kedvük.

A ruházkodás terén még siralmasabb a helyzet. A cipő ára a régi maximálás előtt volt száz korona, maximálás óta 300 korona, a kilátásba helyezett uj maximálás után biztosan legalább 500 korona lesz. Közönséges, szemérmetlen rablás ez. Németországban ma is 30 márka egy pár cipő.

Egy öltözet ruha, amely békében 80—100 korona volt, ma 1100—1200 korona. Egy férfi ing 5 korona volt, ma 80 korona az ára. Egy vég vászon 800—1000 korona. A 60 filléres harisnya 30 korona, az 5 koronás kalap 50 korona, a női ruhacikkek 500 százalékkal drágábbak. A gyermekeket a nyáron már mezitláb és három éve kinőtt, rongyos ruhában fogja járatni a tisztviselő, sőt az orvosok, a mérnökök, ügyvédek egy része is. Szemérmetlen rablás ez!

De menjünk tovább. A cselédtartásról a VI. fizetési osztálytól lefelé már le kell mondani. Mindenes egyszerűen nincs. Szakácsnő: 60—100 korona, de az fát nem hord, nem takarit, csak főz, délután moziba, este szinházba megy. Szobalány: 40—80 korona és kapukulcs. A fa métere ma *még* csak 60 korona, a felvágása méterenkint 8—12 korona. Drágább a dohány, a villany, a vasut, a posta, a telefon. Ahová a tisztviselő nyul, mindenütt rablóárak égetik a kezét — csoda-e, ha végig

az egész vonalon, az egész értelmiség körében forr az elégedetlenség, az elkeseredés?

Pedig ez az osztály tud tűrni némán, szenvedni panasz nélkül.

Mikor a háboru kitört, ebben az osztályban hangzott fel az önérzetes, hazafias jelszó: nincs nélkülözhetlen ember, csak a harctéren! Nem rajtuk mult, hogy ezt az elvet nem lehetett keresztülvinni. Ennek az osztálynak asszonyai, leányai siettek az első sebesültek ápolására, ez az osztály halmozta el szeretete adományaival a harctérre induló katonákat, a sebesülten visszatérő hősöket. Akkor még volt miből adni...

Ma mindenből kifogyva, egyedül a zálogházra utalva néz a jövőbe a magyar értelmiség. Csoda-e, ha fokozódik az elkeseredés?

Pedig ez nem a sztrájkoló, ez a dolgozó Magyarország. Ide a destruktiv elvek el nem hatottak, itt van hazafias áldozatkészség — csak nincs már mit áldozniok. Nem volna-e itt az ideje, hogy a csendben dolgozókat is észrevegyék?

Az értelmiség mai irtózatos leromlását meglehetett volna akadályozni a háboru elején. Németországban akkor mindjárt kiragasztották, hogy minden árdrágitás büntetése minimum két évi börtön, árdrágitás pedig minden áremelés, mely 10 százalékkal több a békeárnál. Ez világos és egyszerű beszéd. Meg is értette mindenki és Németországban ha szükösen is, de mindenki megél. — Nálunk nyakig ülünk a drágaságban és nincs erélyes kéz, mely egy csapással az egész vonalon vissza tudná állitani a normális viszonyokat.

Az értelmiség is joggal követeli, hogy az irtózatos drágaság mellett adjanak neki is horribilisan — magas fizetést. Ne irtózzék az állam a fizetések megfelelő ideiglenes emelésétől, ha nem volt ereje az árak emelkedését megakadályozni. Mikor az élet átlagosan ötszörösen megdrágult, a legtöbb cikk tizszeresen, huszszorosan is drágább, akkor 30—40—50 százalékos fizetésfoltozgatás semmi. A természetbeli járandóságok rendszerének behozatalán kivül még nagyarányu háborus segélyek nélkül az értelmiség egyszerűen elpusztul. Fedezet is van rá: a háboru alatt felhizott árdrágitók vagyonát meg lehet ugy adóztatni, hogy abból a szükséges összeg kikerül. Még a szegény hadimilliomosoknak is marad néhány milliárd.

Magyarország eddig 26 milliárdot költött a háborura. Ez a pénz itt van a hadimilliomosok kezében. Honnan került ki? Azoktól, akik ma koplalnak és rongyosak. „Milliók egy miatt" — nyögi a rabszolga Madách Ember tragédiájában. Vissza kell venni a háborus véres pénzek egy részét azok számára, akik a katonák után első sorban küzdöttek igazán, szenvedtek mérhetetlenül: a tisztviselőknek, az értelmiségnek. Hadseregszállitót kapunk többet is, mint kellene. De értelmiségünk csak egy van s ha az elpusztul, pusztul vele a nemzet.

HIREK.

Adományok a kisszemináriumnak.

A veszprémi kisszemináriumra az elmult héten a következő adományok folytak be:

Plachner László buzsáki plébános 3000 K, Havassy József rezi esperes-plébános 2000 K, Koronczy István gyékényesi plébános 1000 K, Kreutzer Dezső gelsei plébános 1100 K.

— **Püspökünk bérmautja.** Dr. *Rott* Nándor megyéspüspök szerdán reggel *Wéber* Pál dr. magántitkár kiséretében Kaposvárra utazott, hogy a bérmálás szentségét kiszolgáltassa. A főpapot az állomáson *Széchenyi* Aladár gróf főispán vezetésével *Kocskovics* Lajos alispán, *Tallián* Andor főjegyző, *Orel* Géza pénzügyigazgató, *Gönczi* Ferenc kir. tanfelügyelő fogadták, a váróteremben pedig *Kovács* Soma dr. h.-polgármester üdvözölte őt a város közönsége nevében. A kath. templom előtt *Zimmert* József prépostplébános tolmácsolta a kath. hivők örömét a főpásztor látogatása alkalmából. Püspökünk a főispán vendége volt. — A bérmautról jövő számunkban részletes tudósitást közlünk.

— **Látogatás.** *Radnai* Farkas besztercebányai megyéspüspök hétfőn városunkban időzött püspökünk látogatása céljából.

— **A veszprémi Oltáregylet** havi szent óráját f. hó 5-én *este 7 órakor* tartja az angolkisasszonyok intézetének templomában. A vezetőség kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Kongregációi tagfelvétel.** Az Angolkisasszonyok intézetében fennálló Mária-kongregációnak kedves ünnepe volt a mult kedden. *Rott* Nándor dr. megyéspüspök ez alkalommal vette fel a kongregáció uj tagjait. Az intézet növendékei és a városból érkezett közönség megtöltötte a templomot. A felvétel szertartásai között a püspök beszédet intézett az uj tagokhoz, felhiván figyelmüket ama kötelességekre, melyekre a jelentkezéssel vállalkoztak s ama szellemre, mely kell, hogy egész lelkivilágukat eltöltse. A fehérbe öltözött leányok a beszéd után örömmel léptek az oltárhoz s a lelkesültség hangján mondták a fölvételi szöveget. A főpásztor itt használta először a királynétól kapott Zita-pásztorbotot.

— **Bizalom főispánunknak.** Pápa város tanácsa f. hó 5-ére rendkivüli közgyülést hivott össze. Itt bizalmukat nyilvánitják dr. *Rainprecht* Antal főispán iránt s arra kérik, hogy hivatalában maradjon meg továbbra is.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter *Havas* Jakab állategészségügyi felügyelői cimmel felruházott főállatorvost a VII. fiz. osztályba állategészségügyi felügyelővé, — *Pillitz* Ármin állatorvost a VIII. fizetési osztályba főállatorvossá kinevezte.

— **A királyné születésnapja.** Máj. 9-én lesz a magyar királyasszony születésnapja. E napot a közoktatásügyi kormány rendeletére az iskolák országszerte s igy Veszprémben is megünneplik. A kath. elemi fiuiskolák két csoportban: a Kopácsy- és Szt. László-iskolában ünnepelnek a 8 órai szent mise után.

— **Katonai kitüntetés.** Királyi rendeletre a legfelsőbb elismeréssel a kardok adományozása mellett ujra, ezuttal harmadszor tüntették ki györgyfalvi dr. *Csete* Antal t. cs. és kir. tüzérfőhadnagyot.

— **Kézimunkakiállitás.** A kézimunkakiállitásra beérkezett anyag gazdagsága és művészi értéke minden várakozást felülmul. A rendezőbizottság tanácstalanul áll a kincseket érő nagy halmaz előtt. A vármegyeház tágas nagytermében nehezen talál megfelelő elhelyezést a sok remekbe dolgozott női kézimunka. A beküldések ideje lejárván, az utóbb érkezett anyagot a rendezőség kénytelen volt hely hiányában visszaküldeni. Amint a rendezés alatt álló kiállitásba bepillantást nyerhettünk, az a benyomásunk, hogy a kiállitás a művészi szépnek, a női kézügyesség remekeinek, a műizlésnek valóságos kincsesháza lesz. Megkapó látványnak igérkezik a szemet, lelket gyönyörködtető sok kézimunka, himzés és csipke, a festmények és műtárgyak izléses csoportositása. A nagyértékű tárgyakat magas összeg erejéig biztositották. A kiállitás ünnepélyes megnyitása ma vasárnap délelőtt pontban 10 órakor lesz a védnökök jelenlétében. Az ünnepi megnyitó beszédet a bérmauton levő dr. *Rott* Nándor megyéspüspök helyett *Kránitz* Kálmán felszentelt püspök fogja mondani. A rendezőség kéri az érdeklődőket, hogy erre az alkalomra minél nagyobb számban jelenjenek meg. A kiállitás nyitva lesz május 5-től 9-ig bezárólag. A résztvevőket ezuttal felkéri a rendezőség, hogy kiállitott tárgyaik elviteléről lehetőleg már 10. és 11-én gondoskodni sziveskedjenek, mert ez időn tul visszamaradt tárgyakért a rendezőség felelősséget nem vállalhat.

— **Előadás a ker. tisztviselőnők egyesületében.** A helybeli keresztény tisztviselőnők egyesülete a mult vasárnap ügyesen összeállitott műsorral kedves délutánt rendezett tagjainak nemes szórakoztatására. A műsor keretében dr. *Wéber* Pál püspöki magántitkár tartalmas előadást tartott a tisztviselőnők társadalmi elhelyezkedéséről. Az előadás végén megjelent az egyesületi helyiségben dr. *Rott* Nándor megyéspüspök, az egyesület fővédője s nagy érdeklődéssel és megelégedéssel hallgatta az egyesület agilis elnöknőjének, *Scipiades* Irénnek beszámolóját a fiatal egyesület eddigi működéséről.

— **A papibirtok jótékonysága.** A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület megbizottja a veszprémi Székoskáptalantól tizezer korona adományt kért és kapott az egyesület céljaira. A veszprémi Székeskáptalan a kies Balaton partján fekvő birtokaiból a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesületnek balatonalmádi és balatonszabadi telepei létesitéséhez eddig a következő adománnyal járult: Balatonalmádiban 1913-ban 2000 □-öl telek ajándékozása (értéke □ ölenként 5 K) 10.000 K. Ugyanott telek folytatására 2139 □ ölet féláron (à 5 K) 5347·50 K. 1915-ben folytatólagosan 2200 □ ölet féláron 5500 K. 1917-ben további 1600 □-öl féláron 4000 K, 1918-ban 3000 □-öl 5 K helyett 4 K árban; különbözet 3000 K. 1915-ben Balatonszabadin villatelkeknek szánt területből 10000 □ ölet 4 K helyett 50 f. kedvezményes árban, 35000 K. Ugyanitt 5000 □ ölet elsőrendű szántó- vagy kerti földnek □ ölenként 60 fillér kedvezményes árban, 12000 K. 1917-ben ugyanezen terület folytatásában 12935 négyszögölet 2 K helyett 1 K-val 25870 K. A balatonszabadi vasuti megállóhely létesitéséhez 200 négyszögöl terület ingyen átengedése 800 K. A megállóhely épitési költségeihez hozzájárulás készpénzben 3500 K. 1917- és 1918-ban adott haszon- és tüzifaadomány értéke 800 K. 1918-ban a balatonszabadi szanatóriumban egy ágyalapitványra adatott 10000 K. Egyes káptalani tagok adománya 3300 K. Összesen: 119.117 K 50 f. E jótékonyság édes beszédű cáfolat a holtkézi birtok ellen hangzó hazug támadásokra.

— **Tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelmi iskola felső osztálya számára hosszabb idő óta harctéri szolgálatot teljesitő tanulók részére tanfolyamot rendelt. Ez a tanfolyam Veszprémben május 1-én kezdődött és ezideig öt fiatalember vesz részt rajta.

— **A vármegyei hivatalos lapból.** A vármegyei törvényhatósági bizottság közgyülése megengedte, hogy ifju dr. *Kenessey* Pongrác enyingi tb. főszolgabiró állást foglalhasson az Enyingi Gőzmalom Részvénytársaság igazgatóságában. — A mezőgazdasági munkások részére kiutalt szesz kiosztásából a vármegye 20.869 K kezelési jutalékban részesült. A vármegye törvényhatósági bizottsága ebből az összegből „Háborus jótékony alapot" létesit, hogy a háboruval kapcsolatos jótékony intézményeket támogathassa. — A Zsófia-Szanatórium Egyesület miniszteri engedélyt nyert, hogy ez éven át perselyek felállitásáról s gyüjtőivek kibocsájtásával országos gyüjtést indituson. Dr. *Bibó* Károly alispán az egyesület nemes céljának méltánylásával közli ezt a polgármesterekkel s a községek elöljáróságával s felhivja őket, hogy a gyüjtés helyi intézésére kiküldött központi tisztviselőket előzékenyen támogassák.

— **A Dalegyesületből.** Felkérem a vegyeskar tagjait, hogy a ma, vasárnap fél 12 órakor a szinházban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. *Gaal* karnagy.

— **A tisztviselőcsoport figyelmébe.** A Dunántul több városában a tisztviselők beszerzési csoportjának külön van cipőtalpalója. Sopronban ilyen műhely ápr. 1-ig vagy 800 tisztviselőnek s családtagjainak lábbelijét javitotta meg. Ujabban szabóműhelyt állitanak föl. Minden előzetes intézkedést megtettek, most már csak a munkásokat várják. A soproni főispán maga közbenjárt illetékes helyen, hogy a műhely vezetősége szakmunkásokat kapjon. Lelkes, jóindulatu főispánunk van nekünk is. Örömmel tesz jót bárkivel, hogy ne tenne a tisztviselőkkel. Kisérelje meg a beszerzőcsoport vezetősége, hogy talpalót, szabóműhelyt szervezhessen. Áldás lenne ez a több száz családu tisztviselői karra s ezek áldása kisérné az alkotásban résztvevőket!

— **A katonai bevárási engedélyek** és a felmentési eljárás ujból történt szabályozása ügyében kiadott rendelet, melyet mult számunkban ismertettünk, közbejött körülmények miatt nem május 1-én, hanem *május 15-én* lép életbe. Tehát csak ettől a naptól kezdődőleg vizsgálják az ellenőrző közegek a katonai felmentési okmányokat az uj rend szerint.

— **Kereskedők gyülése.** A veszprémi kereskedő-társulat választmánya április 30-án gyülést tartott *Rothauser* Lipót elnöklésével. A választmány hozzájárult a kereskedő tanoncciskolai bizottság előzőleg tartott gyülésének határozataihoz. Ezek közül való a megállapodás, hogy a bizottság a tanoncfelvétel diját 10, a tanoncszabadulás diját 15 K-ra emelte. A választmányi tagok lelkes egyetértéssel hangoztották, hogy a kereskedőtársulat ujraszervezése, illetve a társulati működésnek uj életre keltése továbbra el nem odázható. A tapasztalat már is követelően szól a kereskedők tömörítése mellett s ennek kedvező jele, hogy több kereskedő már is kijelentette, hogy tagja lesz a társulatnak. A békés korszakot összesitett erővel kell várnia minden közgazdasági tényezőnek, s igy a kereskedőtársulatoknak is. A veszprémi kereskedő társulatnak felszázados multja van. Működésének értékét jelzi, hogy a kereskedő nemzedék szakképzésére városi, majd állami segélyei tanonc-

iskolát tart fenn. A választmány hiven ragaszkodik a tradicióhoz s fiatalabb erők bevonásával uj korszak kecsegtető jövendőjének alapjait óhajtja erősiteni. Tagjai által buzditani óhajtja a kereskedőket, hogy a társulatba belépjenek s anyagi erőt bocsássanak a kereskedői fontos érdekek támogatására. Elhatározta a választmány, hogy e hó 26-án közgyülést tart a tarsulati működés állandósitása s uj tisztikar megválasztása végett. Ezt május 9-én elnökségi, 12-én ismét választmányi ülés előzi meg, hogy a közgyülést előkészitsék. A jelentkező érdeklődés után várni lehet, hogy a választmány jó szándékának meg is lesz a várt sikere.

— **Halálozás.** *Szily* Károly ságvári kántortanitó 46 éves korában elhunyt. A veszprémegyházmegyei tanitóegyesület derék munkás tagját, a ságvár-karádi tanitókor szeretett elnökét vesztette el halálával. Özvegye, szül. Horváth Mária s négy gyermeke siratja a hálás tanitványok nagy seregével együtt. A község osztatlan meleg részvéte kisérte utolsó utján. Nyugodjék békében!

— **A város a ruházat érdekében.** A tanács népruházati cikkeket kért az országos központtól. Különösen a ruhanemü és a lábbeli ügyében indokolta meg a kérelem méltányos voltát, vázolván a lerongyolódásban jelentkező nagy ruhainséget. A felterjesztés, — melyet polgármesterünk személyesen vitt föl a központba, — külön csoportositotta a nagyközönség s a városi közalkalmazottak szükségletét. Hogy a nem városi közalkalmazottakat a nagyközönség csoportjába osztották-e be, nem tudjuk. De talán jó lenne, ha a tisztviselők egyesülete — hiszen ilyen is van! — a dologhoz látna s hasonló kérelmet juttatna a felsőbb helyre. Mert a néma gyerek, meg a szemérmes koldus és az üres tarisznya közmondása most is beigazolódik.

— **Szeszfőzés.** A helybeli közp. szeszfőzőben a törköly kifőzését egy hét mulva befejezik. Akiknek kifőzetlen törkölyük van, ez idő alatt szállitsák be. Erre nézve az üzletvezető felhivást küldött szét a körzetben. Ezután a seprőfőzés következik. A vezetőség azt a jól érvényesitett elvet, hogy törköly ellenében pálinkát adott, a seprőre is kiterjeszti. Ehez külön egyezség szükséges a seprő mennyisége és minősége szerint. A veszprémi szeszfőző munkateljesitménye mennyiségre is, minőségre is teljesen kielégitő. Kifőzött 35 waggon törkölyt, amiből 120 hl. abszolut szesznek megfelelő pálinka lett. Ez csak körülbelül egyharmada a kerületbeli törkölymennyiségnek. A többi tehát elpazarolódott, kárára a tulajdonosnak is, az államkincstárnak is.

— **A tanitóság szervezkedése.** A magyar tanitóság tisztességes anyagi ellátása érdekében országos mozgalomra szervezkedik. A székesfehérvári tanitók kezdeményezésére minden városban végrehajtó bizottságot szerveznek iskolajellegre való tekintet nélkül. Ez a mozgalom kivül esik a tanitók orsz. egyesületeinek keretein s igy talán szabadabb, elevenebb s energikusabb mozgással munkálhatják jobb sorsuk előmozditását, amelyet — csak mostanában is — oly sok kormányigéret tett — beváltatlanul — kecsegtetővé. A helybeli tanitók a napokban tartják szervezkedő gyülésüket.

— **Művészi élet a Bakonyban.** Minden múzsa mégsem hallgat teljesen a háboruban. Most közli velünk zirci tudósitónk, hogy a Bakonyvidék regényes szépségeit, melyek már nem egy magyar művésznek figyelmét magukra vonták, a külföldön is fölfedezték. *Metzger* Emmy müncheni akad. festőnő, aki már a háboru előtt is járt a Bakonyban, s 1914 óta Zircen lakik s ott már több tárlatot is rendezett, elhatározta, hogy Zircen festőiskolát nyit, elsősorban tájképekre és csendéletre. Bővebb fölvilágositést szivesen szolgál az érdeklődőknek.

— **Közélelmezés.** A város előterjesztést tett az illetékes központnál sajt, mák és szalámi szállitása érdemében. — A közönséget ez uton is figyelmeztetjük, hogy a közélelmezési hivatal csak déli 12 óráig van nyitva. Akik jegyet akarnak, ez időpontig jelentkezzenek. Délttől 2 óráig a számadások elkészitése folyik.

— **Kereskedelmi részvénytársaság.** Városunkban áruforgalmi s kereskedelmi részvénytársaság alakult hatszáz db 500 K névértékü részvénnyel, 300 ezer kor. alaptőkével. Alapitók: a Veszprémmegyei Takarékpénztár, Berger József, Bokrossy Ferenc, dr. Fischer Miklós, Kelemen Imre, Keim Adolf, Korai Adolf, Müller Oszkár, Rothauser Lipót, Polják és Bóhm-cég, Schwarz Ignác, Steiner Viktor, Suly László, Weisz M. Ignác. A részvényeket tuljegyezték. Az alakuló közgyülés f. hó 9-én d. u. 4 órakor lesz a Vármegyei Takarékpénztár helyiségében. A részvénytársaság célja, hogy vétel utján beszerezzen s eladjon mindennemü terményt, füszert, és gyarmatárut, bort, gazdasági és ipari cikkeket, tüzelő- és épitkezési anyagokat, vas- és gépárukat. Továbbá, hogy forgalomba hozza a leszerelés után felszabadult ipari és gazdasági cikkeket. Ez a törekvés az erőket összesiti, hogy időbeli előkészüléssel a kereskedelmi tényezőket a háboru után következő időszak fontos gazdasági feladataira egyesitse, előkészitse. Javát szolgálja ez az előkészület a nagyközönségnek is s ebből eredőleg éppen Veszprémet és vidékét érdekli a helybeli kereskedőknek ez a fontos szervezkedése. A részvénytársaság nagy lelkesedéssel, komoly megfontolással s megfontolt tervekkel készül a nagy feladatra. Reméli, hogy munkáját anyagi és erkölcsi siker koronázza.

— **Szilva.** Legközelebb 15 q aszaltszilvát kap a vármegye, melyből a járások kapnak 1—1 métermázsát, Veszprém és Pápa városok 5—5 métermázsát.

— **Cipő.** A városi hatóság a tanári és tanitói testületeknek a mult héten kiutalt egy pár férficipőre felsőrészt. A napokban ezt nyomon követte a talpbőr s igéret szerint követni fogja a női cipő kellékeinek kiutalása is. Illetékes helyen nyert értesülés szerint a kiutalás időbeli különbségét nem a jóindulatu belátás hiánya okozta. A város a talpés felsőbőrt a vármegye utján kapja. A mennyiségnek többféle jogosultságot és sürgős érdeket kell kielégitenie. Az volna a helyes, ha az emlitett érdemes testületek szervezkedve fordulnának a bőrközponthoz, s a családtagok bemutatott száma arányában külön kérnék a szükséges bőranyag kiutalását. Ugy halljuk, hogy ebben az ügyben mozgalom indult meg. — A cipőtalpaló ujra bővült három munkással. A hulladékbőrből nemcsak javitásra, hanem női és gyermekcipők talpalására is jut. Eleinte persze nagy lesz a torlódás, de lassankint itt is beáll majd a gyorsabb kiszolgálás folyamata.

— **Petroleum.** A kereskedelmi miniszter legujabban 180 q peroleumot utalt ki Veszprém vármegye részére a májustól—augusztusig terjedő időre, Ezt a mennyiséget három tételben fogják szállitani.

— **Zsirrekvirálás.** A közélelmezési miniszter a hadsereg zsir- és szalonna szükségletének biztositására országos rekvirálást rendelt el. Veszprém vármegyére 50 waggon zsir- és szalonnamennyiséget róttak ki. Mindenki, aki sertést vágott, köteles zsirt vagy szalonnát beszolgáltatni. Az ilyen háztartásokat hivatalos adatok alapján irják össze. A kivetés mérve ez: minden háziszükségletre leölt sertés után, mely 5 személy szükségletére szolgált, 2 kg. zsir vagy szalonna vetendő ki. Ha ötnél kevesebb, pl. három személyre ölettett sertés, akkor a hiányzó két személy után is 2—2 kg., illetve az ily háztartás után már 6 kg.-ot rónak ki. E beszállitandó mennyiség alól a háztartást abban az esetben lehet mentesiteni, ha a család zsirkészlete a 42 dkg.-os havi fejadag alapján dec. 1-ig a háztartás szükségletét nem fedezi. Azokban a háztartásokban, amelyekben gazdasági szükségletre hizlaltak s öltek sertéseket, minden sertés után legalább 5 kg. zsir vagy szalonna vetendő ki. A zsir kg.-jáért 12·40, a szalonnáért 12 koronát fizetnek. A rekvirált zsirt és szalonnát az átvételig hiánytalanul s jó minőségben kell megőrizni.

— **Bőr jött a falvaknak.** A kereskedelmi miniszter Veszprém vármegye kis- és nagy községei részére az igazolt bőrkereskedőknek kiárusitás céljából 480 kgr. zsiros bőrt utalt ki.

— **Takarékpénztár gyülése.** A Zirci Járási Takarékpénztár a mult napokban tartotta közgyülését. A hatodik üzletév az előző évi áthozattal együtt 43.222 K nyereménnyel zárult. Az intézet részvénytőkéje 400.000, tartalékalapja 39.034, a betétek összege 2,076.434 K. A vagyonszámla 2,586.677 koronát mutat. Ebben szerepel a zirczi műmalom számlája 92.651 s a suri gőzmalom berendezése 64.085 koronával. Az intézet vezérigazgatója *Vessey* József gyógyszerész.

— **Ujabb burgonyarekvirálás.** A közélelmezési miniszter pár hete lefolytatott burgonyarekvirálással nincs megelégedve. Ezért uj rekvirálást rendelt el, melyet *azonnal* megkezdenek és házról-házra járás mellett városokban a polgármester által kiküldött két városi alkalmazott, községekben pedig a községi, vagy körjegyző, illetve helyettese és egy előljáróságí tag által hajtanak végre s f. évi *május 15-ig* feltétlenül be is fejeznek. Miután vármegyénkben a burgonyavetés ideje már befejeződött, különösen a vetőmag céljaira visszahagyott, de el nem vetett s általán bármily okból feleslegessé vált minden legkisebb burgonyakészletet is feltétlenül igénybe vesznek. A talált készletekből nem hagyható vissza más, mint a) *háziszükséglet cimen* a nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenkint és havonkint 8 kg., egyéb ellátandók részére személyenkint és havonkint 5 kgr. junius 30-ig számitva; b) *gazdasági szükséglet* cimén az időszaki és gazdasági munkások részére az ellátásuk idejére, de legfeljebb három hónapra fejenkint és havonkint 12 kilógramm. — Ezt a rekvirálást Veszprémben is megtartják.

— **A kádártai gyilkosok.** A mult szombaton az esti órákban az a hir terjedt el Veszprémben, hogy a kádártai gyilkosokat Felsősegesden elfogták. A nyomozás csakugyan Felsősegesdre vezet a kádártai gyilkosságban, ahol a csendőrség egy cigányokból álló bandát szétugrasztott, amely alkalommal három ember meghalt, három élve került a csendőrök kezére. Ez utóbbiak közül egy sulyos és egy könnyebben sebesült. Hogy ezek hajtották-e végre a kádártai gyilkosságot, ezideig még nem nyert megerősitést. A csendőrség tovább folytatja a nyomozást s ennek befejezése után lehet végleges véleményt mondanunk. — A somogyi lapok értesülése szerint ugyanez a banda átszökött volna Zalába. Söjtör mellett ezek egyikét megsebesitette egy csendőr, s a sebesült bevallotta, hogy része van a kádártai gyilkosságban.

— **Gyáralapitási ajánlat a városnak.** Egy budapesti vállalat, a Magyar-német érdekek Szövetsége ajánlatot adott be a városhoz kötőgyár alapitása érdekében. A tanács ezt az ajánlatot, — minthogy már szép fejlődésnek indult kötőgyár van Veszprémben, amelyet a város kedvezménnyel támogat — nem fogadta el. Tudatta azonban a tanács, hogy másféle gyáralapitáshoz a város támogatását szivesen felajánlja.

— **Kereskedők a központok ellen.** Az Orsz. Kereskedő- és Iparos Szövetség pünkösd vasárnapján gyülést tart a központok ellen. A szövetség véleménye szerint a központok tullépték azt a munka- és hatáskört, melyet a kormány részükre tervezett s teljesen letértek az altruista alapról és üzleti szervekké váltak. Működésük felesleges is, káros is, mert fennállásuk óta a körükbe utalt cikkek ára *óriási emelkedést* mutat, a mennyisége ellenben *rohamosan csökkent* s a központok hatáskörébe tartozó árucikkek a fogyasztók részéről csak a maximális ár *sokszorosával* szerezhetők be *zugkereskedők* utján. A fogyasztók kiváncsi érdeklődéssel várják a központok ellen inditott harc eredményét.

— **A tengerészeti akadémiába** felvételüket kérelmező ifjak, akik a középiskola négy osztályát elvégezték, a felvételhez szükséges összes tudnivalókat megkapják a kir. tanfelügyelőségen.

— **A mozgószinház előadásai.** A veszprémi *Apollo* mozi jövő heti műsora: Hétfőn és kedden *A szerelem bolondjai*, Jókai-regény I. része, pénteken és szombaton pedig a II. része lesz műsoron. Csütörtökön: a *Tengerparti álom* cimü 4 felvonásos szerelmi történet, vasárnap *A pénz Őfelsége* cimü 5 felvonásos dráma előadása lesz.

— **Az uj termésrendelet.** Még nem került a minisztertanács elé, de jó forrás nyomán közölhetjük, hogy ez a fontos rendelet alapelveiben elkészült. Alapelve, hogy a termést a cséplőgépnél lefoglalják. Szabad vásárlás nem lesz. A termelőtől senki sem vásárolhat. Az ellátatlan lakosság azonban a község területén termett gabonából egész évi szükségletét megvásárolhatja a Haditermény bizományosainál maximális áron. Ez lehetővé teszi a teljes ellenőrzést s elháritja a gabonauzsora fellendülését. Amely községben elégséges gabona termett a közönség ellátására, ott a község azok részére is megveheti az évi szükségletet, akik ezt maguk anyagi erejéből nem tehetik. A vételárat tehát a községek előlegezik, a gabonát raktározzák s a kezelésért egy százalék jutalékot számithatnak. Mindez csak a község területén termett gabonára vonatkozik, mert még ugyanazon törvényhatóság területén belül sem lehet más községben vásárolni. A fejkvóta mindenki részére havonkint 7·20 kg. lisztmennyiség. Ostermelő férfimunkásnál 12, női munkásnál 10·50, gyermekeknél 9 kg. Iparos férfi munkásnál 10·50, nőnél 9, hozzátartozóiknál 8·40 kg. A rendelet magában foglalja a gazdasági szükséglet beszerzésére vonatkozó intézkedéseket is. A közel jövő megmutatja, hogy ezek az irányelvek jutnak-e érvényre.

— **Államosítják a rendőrséget.** A vagyon- és közbiztonságnak elsőrendű fontossága ujra meg ujra a rendőrség államositása felé tereli a szakkörök s a nagyközönség figyelmét. Évek óta felfelbukkanik e kérdés s mindig ujabb tervezet világít az intéző közegek szándékára. Hirünk szerint a rendőrség államositása sürgőssé vált. Maga a katonaság sürgeti, hogy a leszerelés idején már államositott rendőrség ügyeljen a közbiztonságra. Az államositással az ország összes rendőrsége egységesitve lesz állami vezetés alatt, csak a fővárosi rendőrségnek lesz bizonyos autonomiája. A határrendőrség is beleolvad az állami rendőrségbe. A rendőrség legfőbb foruma a belügyminiszter lesz. A mai csendőrkerületi parancsnokság székhelyein főkapitányságokat szerveznek. Ezeknek hatáskörébe tartoznak a kerületbeli kapitányságok. A kerületek számát azonban 8—10-zel szaporitják. Kihágási s egyéb rendészeti ügyekben a főkapitányság lesz a második forum. A városi és vármegyei közig. hatóságok e tervezet szerint jövőben kihágási ügyekben nem intézkedhetnek. A belügyminiszter határoz, hogy ki kerüljön az államrendőrség státuszába, hogy kiket vegyenek át a városi rendőrségtől. Azok, akiknek átvételét a miniszter nem tartja szükségesnek, egy évig teljes illetménnyel rendelkezési állományban maradnak. Azok a rendőrtisztviselők is, akiknek jogvégzettségük nincs, de ma fogalmazói teendőket végeznek, ebben a státusban megmaradhatnak, előmenetelük is biztositva marad, ha eddigi működésük őket erre érdemesiti. Hogy az államositás kérdése mikor kerül szőnyegre, a politikai helyzettől függ. Soká nem késhet, mert a katonaság nyomatékosan sürgeti. Persze nincs kizárva, hogy a politikai rendszer változásával a tervezet rendszere is változást szenved.

— **Adakozás.** A böhönyei (Somogy m.) r. kath. uj templom-alapra a következők adtak: Perényi Antal kanonokplébános 200, nemesrádói plébánia gyüjtése 170 K 50 f., Novák Domonkos plébános gyüjtése Kivadár 125 K 40 f., zalaszegvári plébánia gyüjtése 120 K 32 f., Törökkoppányi plébánia gyüjtése 100 K 60 f., Bognár Ernő esp. plébános gyüjtése Kisbárapáti 97 K 42 f., özv. Domján istvánné gyüjtése Bpest 99 K 42 f., Pápakovácsi plébánia gyüjtése 78 K 14 f., Kreutzer Dezső plébános Gelse 100, gelsei plébánia gyüjtése 58, dr. Piéchala Márton prépostkanonok Szepesváralja 60, szentbalázsi plébánia 40, lajoskomáromi kuráti gyüjtése 40, Sándl József esp.-plébános Szólád 30, zalacsányi plébánia gyüjtése 30, Irgalmas Nővérek gyüjtése Pápakovácsi 32, Németh István és neje Böhönye 24, Csaplár Antal plébános Pápasalamon 20 K, vászolyi plébánia gyüjtése 21 K 80 f., barcsi plébánia, Supka Márton káplán gyüjtése 20, bakonybéli apátság 20, orosztonyi plébánia 25, iharosi plébánia 16, bakonynánai plébánia 12, Bekes János Böhönye 12, böhönyei hivek perselyadakozása 11 K 50 f., Méhes Kálmán plébános Kiskomárom, Bucsuszentlászlói zárda, Tamás István plébános Kercseliget, Vida József plébános Alsópáhok, nagykanizsai plébánia, geszti plébánia, Vida János esperesplébános Sármellék, özv. Kovács Vendelné Böhönye, csökölyi plébánia, taranyi plébánia, dr. Fent Ferenc apátplébános Szekszárd, Tóth József Böhönye, dr. Wéber Pál püpöki titkár Veszprém, nagygannai plébánia, Tauber Sándr kanonok Szombathely, Göbölyös János Böhönye, dr. Frei János apátplébános Himesháza, csurgói plébánia, Penczinger János, Latorics Juli, Latorics Teréz, Reittman György Böhönye, Fazekas Jánosné Bpest, Mayer főerdész orosz fogiya Böhönye 10—10 K, Fülöp Antal esp.-plébános Zalakoppány és nagykapornaki plébánia 8—8 K, Kanovics László plébános Karmacs, Havas Mihály plébános Németujfalu, Steiber Vincze prelátus-kanonok Nagyszombat és Bergel Gyála III. o. tan. Böhönye 5—5 korona. Az eddigi gyüjtés eredménye: 5734 K 70 fillér és Gyóni-féle 10 db 100 koronás hadikölcsönkötvény. Fogadják a nemesleikü adakozók ezuttal is a böhönyei r. k. hitközség hálás köszönetét. — További adományok a böhönyei helyi káplani hivatalhoz küldendők. Puska Géza lelkész.

— **Tábori posta cimekre vonatkozó kérdezősködések.** A pozsonyi katonai parancsnokság közérdekből arra figyelmezteti a közönséget, hogy Magyarországból a tábori postacimekre vonatkozó kérdezősködések nem a bécsi katonai parancsnokság táboripostatisztjéhez, hanem az illető érdeklődő tartozkodási helye szerint a budapesti, pozsonyi, kassai, temesvári és nagyszebeni katonai parancsnokságok táboripostatisztjéhez intézendők.

— **Bérmaszülők figyelmébe.** A bérmálás szentségét felvevőknek legalkalmasabb ajándék egy szép imakönyv és rózsafüzér, mely nagy választékban, jutányos árak mellett beszerezhető *Pósa Endre* könyvkereskedésében, Veszprém, Rákóczi-tér 3.

— **Elvállalok parkett lerakást, valamint régi parkett tisztitását, beeresztését és javitását. VÖRÖS ISTVÁN, parkettázó. Veszprém, Buhim-utca 2.**

— **Eladó ház.** Veszprémben Gizella-tér 2. szám alatt levő, néhai özv. Szabó Imréné tulajdonát képezett egy emeletes, két bolthelyiséggel biró ház a hozzátartozó melléképülettel együtt **eladó.** Vételi ajánlatok a felajánlani kivánt vételár pontos megjelölésével *Zarka Elemér* műszaki tanácsoshoz Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 2. cimre intézendők.

— **Egy fiu asztalostanoncnak** felvétetik *Hajda Gyulánál* Veszprém, Cserhát-utca 11. sz.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Szabó Bakos János füszerkereskedő és Szemerey Anna fia Szilárd, Róbert, János, József, Mária róm. kath. — Lencse István napszámos és Juhász Mária fia Gyula r. k. — Hajek Ede cukrász es Kreiczer Erzsébet leánya Erzsébet r. k. — Angermann József kőmivessegéd és Füstös Terézia fia Ferenc r. k. — Lohonyai István vendéglős és Hasprai Anna fia Mihály Gyula r. k.

Halálozás.

Dencsik Miklós szerb katona g. k. 26 éves. — Reider Mihályné Tuli Rozália cipészsegéd neje r. k. 33 éves. — Belics Erzsébet napszámosoő r. k. 67 éves. — Özv. Miskei Józsefné Tóth Erzsébet napszámosnő ref. 75 éves. — Keresztes Anna házicseléd r. k. 21 éves. — Csefkó Margit r. k. 3 hónapos. — Koller Mihály póttartalékos a cs. és kir. 44 gy.-e.-ben r. k. 27 éves. — Török István nyomdai gépmester r. k. 18 éves. — Özv. Leitner Gáspárné Orstein Janka magánzó izr. 78 éves. — Tóth Péterné Farkas Panni napszámosnő r. k. 72 éves.

Házasság.

Merhala Károly földmivelési napszámos r. k. és Léber Mária r. k. — Knolmayer Ferenc lakatossegéd r. k. és Károssy Margit r. k.

PESTI és SZEMEREY

kereskedelmi irodája (Veszprém, Gizella-tér 2.) hirdetései.

Veszprémben, a Villasorban 5 szobás, konyha, előszoba, fürdőszoba s minden mellékhelyiséggel biró uj ház jutányosan eladó.

Talajművelő részv.-társasági, Veszprémi és Veszprémmegyei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Jutányosan eladó egy 11-es és egy 22-es számu Ganz-henger, egy pár 38-as francia kő teljes felszereléssel, henger, sziták, felvonók és egy Pohl-féle 12 lóerős francia turbina.

3—4 szobás családi házak vételre kerestetnek.

Irógép és Wertheim-szekrény megvételre kerestetik.

Egy jó karban levő **finom hegedű eladó.**

Uj ház, mely 3 háromszobás lakás és mellékhelyiségekből, külön még 2 szoba és mosókonyhából áll, város központjában, jutányosan eladó.

Gazdálkodónak 2 szoba, konyha, istálló, 500 □-öl kerttel ház az Almádi-utban eladó.

Mosoda jóforgalmu, teljes felszereléssel, festészeti anyaggal *sürgősen eladó.*

Decimal mérleget keresünk vételre.

Kossuth Lajos-utcában 5 szoba mellékhelyiségekkel, raktárakkal levő uj ház eladó.

Almádiban 2 villa, 2 hold szőlővel, teljes felszereléssel jutányosan eladó.

Fürdőn vendéglő berendezéssel kiadó.

Hordók, 300 hectoliter; 7—15 hectósak eladók.

4 jó bicikli jutányosan eladó.

Buhim-utcában uj ház, 4 szoba és mellékhelyiségei, 2 szoba, konyha és mellékhelyiségeivel jutányosan eladó.

Kőkép-utcában egy ház, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 előszoba, 2 pince, 4 kamra s nagy udvarral sürgősen eladó.

Vörösberény mellett 3 hold szőlőbirtok, 2 szoba, konyha, présház, veranda, 60 hl. hordó, 8 kád, prések stb. teljes felszereléssel, átlag 25—30 hektó terméssel jutányosan eladó.

Hosszu-utcában nagy területen álló 5 szoba, 2 konyha, cselédszoba 2 nagy műhely, 1 raktár, 2 félszer és pinbéből álló jó karban levő ház eladó. Vizvezeték, villany bevezetve.

Jó forgalmu sarok vendéglő felszereléssel, betegség miatt sürgősen eladó.

200—300 hold körüli birtokot vennék készpénzzel saját részemre lehetőleg urilakással. Kund Endre földbirtokos Budapest, Ferenc-körut 19.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22

Foghuzás ● Műfogak ● Fogtömés

Viszketeg és mindennemü **bőrbaj,** ugymint **rüh, sömör, fekély, daganat és sebek** gyógyitására a legbiztosabb és egyuttal a leggyorsabban ható háziszer a

Boróka kenőcs

Nem piszkit, teljesen szagtalan. Kis tégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely 9 kor. Hozzávaló **Boróka szappan** 5 kor. Készíti: **GERŐ SÁNDOR gyógyszerész Nagykőrös.** Veszprémben kapható:

FÖLDES LAJOS

gyógyszertárában, Kossuth Lajos-utca.

Uj és használt **fegyvereket,** **pisztolyokat** ad és vesz, javitásokat elfogad **Szemerey János** fegyverkereskedő, Veszprém

Most kapható!

Hazai és külföldi

Pezsgők
Borok
Likőrök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Déligyümölcsök
Konzervek

Friss töltésü **Ásványvizek**

Tea, Ecet, Gyufa

„Haj" védjegyü **Ruhafestékek**

A legmegbizhatóbb

Mauthner-féle magvak

Fegyverek és vadászati cikkek

16-os Lancaster-töltények.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan elintéztetnek.

PUNKA F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek kereskedése **VESZPRÉM** Gizella-tér 1

Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

NÉMETH KÁROLY
polgári és egyenruhaszabó
a „Korona"-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmámba vágó mindenféle munkát, igazitásokat és felvasalásokat. Viselt ruhákat becserélek és azokat kijavitva, szegényebb sorsuaknak eladom.

Valamint tanitok szabászatot és pedig polgári, katonai és papit, mindegyiket külön is, egyezség szerint.

ROLAND FERENC
orgona- és harmoniumkészitő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen uj orgonák épitését a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakitását és hangolását jutányos árban számitom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készitek. ZONGORÁK javitását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközlök.

Bakos Kálmán
füszer-, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő
VESZPRÉM.
Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK
hazai és különleges
Borokban, Pezsgők, Likőrök, Cognac, Puncs stb.
Hentesáruk, Sajtok
Friss és Déligyümölcsök, Befőttek, Gyümölcsiz
KONZERVEK
Libamáj painok, Hus- és Halkonzervek
Száritott főzelékek
Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek
Vadak
Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

Veszek
árajanlattal:
füstölt szalonnát, és sonkát, mézet, sárgaviaszt, almát s egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat
SZEMEREY J.
VESZPRÉM. (Főtér.)

Eladó ház.
Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számu ház
szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafelőli lakás bolthelyiséggé is átalakitható. — Bővebb felvilágositás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Most jelent meg
a Szent-István-Társulat kiadásában
az Ó- és Újszövetségi
SZENTIRÁS
a Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre, Káldi György fordítása nyomán, jegyzetekkel átdolgozta Tárkányi B. József, az apostoli Szentszék jóváhagyásával harmadik változatlan kiadás
utolsó IV. befejező kötete.

Ezen most már teljes Szentirás, mely 4 könnyen kezelhető kötetben, fekete védőtokban, izléses aranydiszes félvászonkötésben jön forgalomba,
bolti ára 34 kor.

Tekintettel arra a páratlanul áldásos misszióra, melyet a Szentirás ez ujabb kiadásának a kath. magyarság legszélesebb rétegeiben teljesítenie kell, a négy kötetet tokkal, — dacára a mai előállitási költségek hallatlan drágaságának — 34 kor. helyett, a lehető legmérsékeltebb áron, 25 koronáért adom.

Mindazoknak, kik a Szentirás megrendelőit összegyüjtik, minden 10 példány után 1 teljes példányt ingyen adok.

Ezen leszállitott áron juthat mindenki a Szentiráshoz, ha rendelését mielőbb beküldi, mert a mai nap-nap után emelkedő kötési árak mellett csak egy bizonyos mennyiségü példányszám áll rendelkezésemre és igy az ujabb kötésnél az ár lényegesen fog emelkedni.

Megrendelhető:
PÓSA ENDRE
könyv-, papir- és irószer-kereskedésében
VESZPRÉM.
Rákóczi-tér 3. Telefon 93.

Cégtulajdonos:
KÁLMÁN ISTVÁN
a Szent-István-Társulat Veszprém-egyházmegyei főbizományosa.
M. kir. postatakarékpénztári számla 36638.

Veszprém, Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában. Kiadótulajdonos a Veszprém-Egyházmegyei Könyvnyomda.